

33T MNBP



Total number of pages – 8

2023

**NEPALI**  
( MODERN INDIAN LANGUAGE )

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions.*

Contd.



(New Course)

1. कुनै दश प्रश्नका उत्तर लेख : 1×10=10

- (i) दसीको अर्थ लेख।
- (ii) अलौकिक भनेको के हो?
- (iii) शत्रु कथाको मूल नायक को हो?
- (iv) असम एसोसिएसनको सभा कुन शहरमा भएको थियो?
- (v) हाराकिरी कुन भाषाको शब्द हो?
- (vi) मन-रोग निको पार्ने औषधी के हो?
- (vii) 'तारा भएरै पनि ती बिचरा' यो पद्यांश कुन पाठबाट लिएको हो?
- (viii) विश्वलाई सभ्यताको प्रथम ध्वनि दिने देश कुन हो?
- (ix) नैतिक विकासको मूलमन्त्र के हो?
- (x) वैदिक शिक्षाको लक्ष्य के हो?
- (xi) खडकराज गिरीको 'अव्यवस्थित संरचना' कथामा कहाँको पृष्ठभूमि छ?
- (xii) नाथ सम्प्रदायका संस्थापक को हुन्?

2. संक्षेपमा उत्तर देऊ : (कुनै सातवटाका) 2×7=14

- (i) संस्कृति सम्बन्धमा भाषाविद महानन्द सापकोटाको परिभाषा के हो?
- (ii) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको जन्म कहिले कहाँ भएको थियो?
- (iii) शत्रु कथामा कर्जा दिने विषयमा कृष्ण रायको विचार कस्तो छ?
- (iv) खाली ठाउँ भर:  
एकदिन — उनका — बन्दुक र पिस्टोल जफत गरिए।
- (v) बौद्ध धर्मका दुइवटा पन्थ के के हुन्?
- (vi) 'नचिनिने भएछौ' भन्ने कवितामा कविले कसको अतीत गौरवको कुरा गरेका छन्?
- (vii) मानिसले के का लागि ईश्वरको भक्ति गर्छन्?
- (viii) कवि हरिभक्त कटुवालको जन्म र मृत्यु कहिले भएको थियो?
- (ix) माध्यमिक शिक्षा परिधिभिन्न पर्ने दुई प्रकारका प्रखण्ड के के हुन्?
- (x) शिक्षा के हो? तिम्रो पाठ्य पुस्तकको आधारमा उत्तर देऊ।

3. उत्तर लेख : (कुनै नौवटा प्रश्नका) 4×9=36

- (i) हाम्रो संस्कृतिमा वर्णन गरेका चाडहरूको नाम लेखी कुनै एक चाडको छोटो परिचय देऊ।
- (ii) विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालाको 'शत्रु' कथाका नायक कृष्ण रायको चरित्र चित्रण गर।
- (iii) 'काशी विष्णु हल' भनेको के हो? यसको निर्माण किन र कसले गरेको थियो? यसका लागतका विषयमा लेख्दै यसको परवर्ती के व्यवस्था भएको थियो?
- (iv) कथाकार परिजातका कथागत प्रवृत्तिहरू उल्लेख गर।
- (v) बौद्ध सहजयान भन्नाले के बुझिन्छ? चर्चा गर।
- (vi) 'साहित्य सुधा' कविताका कविको परिचय लेख।
- (vii) 'नचिनिने भएछौ' कविताको भूलभाव लेख।
- (viii) गोरखनाथका विषयमा वर्णन गर।
- (ix) 'म रमाउन सक्ने मेरो देश' कवितामा कविले विश्वलाई समेट्न सक्ने के स्रोत देखाएका छन्?
- (x) चरित्र गठनमा नैतिक विकासको के महत्व छ? व्याख्या गर।
- (xi) रेडिनको शिक्षा सम्पर्कको संज्ञा के हो?
- (xii) 'एक सूर्यको ज्योतिमा नै ती ताराको अस्तित्व हराउँछ' यस पद्यांशको अर्थ खुलास्तर पार।

4. (क) सप्रसङ्ग व्याख्या गर : (कुनै दुइको) 5×2=10

- (i) साहित्यमा सर्वश्रेष्ठ पुरुष त्यही हो, जो राष्ट्रका हृदयमा सबभन्दा तीब्र भएर बस्छ।
  - (ii) जुन साहित्यले विश्वया क्रान्ति ल्यायो आजत्यदी साहित्य प्रति मानिसको विपरीत मनोभाव छ।
  - (iii) चोटमा भुक्नु होइन बरू सहनु सिकेछौ अब त आँकै आँकै जस्तो भएछो,
  - (iv) अधिका ऋषि तपसी मुनि जङ्गल गएर गर्दथे तप खपेर भोक शीतोष्ण सहेर।
- (ख) पुरुष भनेको के हो? पुरुष कति प्रकारक हुन्छन र के के हुन? 3+1+1=5





(ग) तलका वाक्यहरूमा सुहाउँदा शब्द राखी खालिठाउँ भर :

1×5=5

- (i) त्यहाँ राम्रा — छन्। (पुस्तकहरू, पानी, माटो)
- (ii) बाँचामा राता — छन्। (माली, घर, फूलहरू)
- (iii) उनको — राम्रो छ। (घर, कितापहरू, हामी)
- (iv) — कहाँ जान्छौं। (म, उनी, तिम्रीहरू)
- (v) — स्कूल जान्छु। (तिमी, हामी, भाहहरू)

(घ) तलका वाक्यहरूलाई लिङ्ग बदलेर देखाऊ :

1×5=5

- (i) केटाहरूले खाए।
- (ii) बाजे आउँदै हुनुहुन्छ।
- (iii) उनी कवि हुन।
- (iv) जङ्गलबाट मत्ता आयो।
- (v) उनी मेरा जेअजु हुन्।

(ङ) काल भनेको के हो? काल कतिप्रकारका हुन्छन् र के के हुन्? 3+1+1=5

5. कुनै एक विषयमा निबन्ध लेख :

- (i) नारी शिक्षा।
- (ii) तीर्थाटन।
- (iii) कवि हरिभक्त कटुवाल।
- (iv) आधुनिक युगको कृषि व्यवस्था।
- (v) तिम्रो कलेज प्रवेशको पहिलो दिन।

10

(Old Course)

1×10=10

1. उत्तर लेख : (कुनै दशवटाका)

- (i) लड्का समुद्र तैर जाने को थियो?
- (ii) सीतालाई कसको छेरामा राखेको थियो?
- (iii) वर्षा ऋतु कुन ऋतु पछि आउँछ?
- (iv) तरुण तपस्वी लेखे को हो?
- (v) रङ्गको अर्थ के हो?
- (vi) कर्म कविता लेखे को हो?
- (vii) जीवनको अवधि कस्तो छ भनिएको छ?
- (viii) अगमसिंह गिरीको जन्म कहाँ भएको थियो?
- (ix) भगिनी भनेको के हो?
- (x) दिदी बहिनीले हरिया तपरीमा के भराएर राख्छन्?
- (xi) वैषम्यको अर्थ लेख।
- (xii) हाँसहरू कुन ऋतुमा निस्कन्छन्।

2. संक्षेपमा उत्तर देऊ :

2×7=14

- (i) राक्षसी को हुन्? उनलाई कसको वचन सिद्ध भएको प्रमाण भयो?
- (ii) बेटी र मालसिरी भनेको के हो?
- (iii) जयचन्द्र र बदनचन्द्र बरफुकनले के गरेका थिए?
- (iv) विज्ञानमा सफलता दिलाउने कुनै चारजना वैज्ञानिकका नाम लेख।
- (v) मधुकर को हुन्? उनले कहाँबाट शिक्षालिका लिए?
- (vi) ताखे को हुन्? उनको आर्थिक स्थिति कस्तो थियो?
- (vii) नेपाली साहित्यको आधारशिला के हो?

3. उत्तर लेख : (कुनै नौ प्रश्नका)

4×9=36

- (i) साहित्यमा अनुवाद साहित्यको आवश्यकता र महत्व दर्शाउँदै आफ्नो विचार प्रस्तुत गर।





- (ii) साहित्यकार इन्द्रबहादुर राईले संस्कृतिलाई के कस्तो रूपमा परिभाषित गरेका छन्?
- (iii) प्रह्लादको शील हरण गर्नुको तात्पर्य के हो? विस्तार गर।
- (iv) गणितज्ञ श्री निवास रामानुजनको परिचय प्रस्तुत गर।
- (v) जीवनको भूलवस्तु के हो? सुख केलाई भनिन्छ? मेरा बाटीका भाते करेला निबन्धका आधारमा लेख।
- (vi) युवतीको जीवनमा के कस्तो हुण्डरी आयो?
- (vii) 'आत्म मन्थन' के हो? यसको नाम कसले राखेको थियो?
- (viii) नागाभूमिमा वृटिसहरुले कहिले र कसका सहायताले प्रवेश गरेका थिए?
- (ix) अशोक बन कस्तो थियो? वर्णन गर।
- (x) पिकदूत कवितामा वसन्त ऋतुको वर्णन कसरी गरिएको छ?
- (xi) 'कालमहिमा' कवितामा कालले के के जान्दैन र मान्दैन भनिएको छ?
- (xii) भाइटीका लगाउन दिदी बहिनीहरुले के कस्तो तयारी गर्छन्?

4. (क) सप्रसङ्ग व्याख्या गर :

जताततै निराशाका बन्द ढोका गर्जन्छन्  
कतै केही मिल्दैन  
कतै कोही मिल्दैन

अथवा

तपाईंरू आफ्नो ढिपी छाड्नु हुन्न भने मेरो के लाग्छ, लैजानु होस् तर म स्वयं  
आफना हातले उठाएर आफना कृतिहरु दिन्न।

(ख) भाव विस्तार गर : ( कुनै एकको )

- (i) खाई न पाई छालाको टोपी लाई।  
(ii) अकासको फल आँखा वरी मर।

(ग) उत्तर लेख:

- (i) द्वितीया र सप्तमी विभक्तिका चिन्ह के हुन्?  
(ii) द्वन्द्व समास भनेको के हो?



- (iii) सन्धि छुट्याऊ :  
नाविक, विद्यालय।
- (iv) लिङ्ग परिवर्तन गर :  
रिमाल, महतनी, सम्धी, बाजे।
- (v) विपरीत शब्द लेख :  
आरम्भ, बन।

(घ) वाक्य बनाऊ : ( कुनै पाँचवटाका )

1×5=5

थरहरि हुनु, जिल्लपर्नु, नाकराख्नु, मुखबारनु आँखा छल्लु, छरजम गर्नु, तोरीका फूल देख्नु।

5. कुनै एकका विषयमा निबन्ध लेख :

15

- (i) भानुभक्त आचार्य।  
(ii) भाइटीका।  
(iii) परोपकार।  
(iv) दलीय राजनीति।  
(v) समाज र साहित्य।

